2025/2254

7.11.2025 г.

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2025/2254 НА СЪВЕТА

от 27 октомври 2025 година

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 148, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент ([1]),

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([2]),

след консултация с Комитета на регионите,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта ([3]),

като има предвид, че:

(1) Съгласно член 145 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) държавите членки и Съюзът трябва да работят за изготвянето на координирана стратегия за заетостта, и по-специално за насърчаването на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила и на пазари на труда, които са приобщаващи, устойчиви, ориентирани към бъдещето и реагиращи на икономическите промени, за да бъдат постигнати целите за балансиран икономически растеж, пълна заетост и социален напредък, както и високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда, както е посочено в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с член 146, параграф 2 от ДФЕС държавите членки следва да разглеждат насърчаването на заетостта като въпрос от общ интерес и да координират действията си в тази насока в рамките на Съвета.

(2) Съгласно член 3 от ДЕС Съюзът трябва да се бори срещу социалното изключване и дискриминацията и следва да насърчава социалната справедливост и закрила, равенството на жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето. Съгласно член 9 от ДФЕС при определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да взема предвид изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, осигуряването на адекватна социална закрила, борбата срещу социалното изключване, както и постигането на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве.

(3) Съюзът разработи и въведе инструменти за координация в областта на икономическата политика и политиката по заетостта. Като част от тези инструменти насоките за политиките по заетостта на държавите членки (наричани по-нататък „насоките за заетостта“), изложени в приложението към Решение (ЕС) 2024/3134 на Съвета ([4]), заедно с общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза, съдържащи се в Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета ([5]), съставляват интегрираните насоки. Насоките за заетостта трябва да направляват изпълнението на политиките в държавите членки и в Съюза, като отразяват взаимозависимостта между държавите членки. Така полученият набор от координирани политики и реформи на равнището на Съюза и на национално равнище представлява подходяща цялостна устойчива комбинация от икономически политики, политики по заетостта и социални политики, която следва да постигне положително въздействие върху пазарите на труда и обществото като цяло, укрепване на икономическата и социалната устойчивост и ефективен отговор на средносрочните и дългосрочните предизвикателства, включително необходимостта от засилване на конкурентоспособността, а също и да отговори на несигурността относно световните търговски политики, както и на последиците, свързани с агресивната война на Русия срещу Украйна и по-широкия геополитически контекст.

([1]) Становище от 8 октомври 2025 г. (все още непубликувано в Официален вестник).
([2]) Становище от 18 септември 2025 г. (все още непубликувано в Официален вестник).
([3]) Становище от 8 юли 2025 г. (все още непубликувано в Официален вестник).
([4]) Решение (ЕС) 2024/3134 на Съвета от 2 декември 2024 г. относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки (ОВ L, 2024/3134, 13.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета от 14 юли 2015 г. относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Европейския съюз (ОВ L 192, 18.7.2015 г., стр. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) За да се засилят икономическият и социалният напредък и възходящата конвергенция, да се подкрепи екологичният и цифровият преход, да се укрепят промишлената база, производителността и конкурентоспособността на Съюза, да се посрещнат демографски предизвикателства и да се постигнат приобщаващи и устойчиви пазари на труда в Съюза, държавите членки следва да се справят с недостига на работна ръка и умения и да насърчават качествени работни места, както и качествено и приобщаващо образование и обучение за всички, в съответствие със Съобщението на Комисията от 5 март 2025 г. „Съюз на уменията“, със специален акцент върху подобряването на основните умения въз основа на плана за действие относно основните умения, както и уменията, свързани с пазара на труда, включително цифровите и екологичните умения, особено сред студентите и възрастните в неравностойно положение. Държавите членки следва също така да стимулират образованието и обучението в областта на наука, технологии, инженерство и математика (НТИМ) в съответствие със стратегическия план за образование в областта на НТИМ, да укрепват ориентираното към бъдещето професионално образование и обучение, особено привличайки към НТИМ жените и момичетата, и повишаването на квалификацията и преквалификацията през целия живот и да се стремят към приобщаващи образователни системи, както и да гарантират ефективни активни политики на пазара на труда и подобрени условия на труд и възможности за професионално развитие, като същевременно зачитат ролята и автономността на социалните партньори. Както е посочено в Препоръката на Съвета от 16 юни 2022 г. ([6]), систематичното интегриране на измерението на образованието и обучението в други политики, свързани с екологичния преход като перспектива за целия живот, може да подпомогне изпълнението на тези политики. Засилването на посочените елементи е от особено значение за по-слабо развитите, отдалечените и най-отдалечените региони на Съюза, където нуждите са по-големи. Недостигът може да бъде преодолян допълнително чрез подобряване на справедливата мобилност на работниците и учещите в рамките на ЕС и чрез привличане и задържане на таланти от държави извън Съюза. Освен това следва да се засилят връзките между системите за образование и обучение и пазара на труда и да се валидират и признават уменията, знанията и компетентностите, придобити чрез неформално и информално учене.

(5) Насоките за заетостта са в съответствие с новата рамка на Съюза за икономическо управление, която влезе в сила на 30 април 2024 г. ([7]), и с действащото законодателство на Съюза и различни инициативи на Съюза, включително препоръките на Съвета от 14 юни 2021 г. ([8]), 29 ноември 2021 г. ([9]), 5 април 2022 г. ([10]), 16 юни 2022 г. ([11]), 28 ноември 2022 г. ([12]), 8 декември 2022 г. ([13]), 30 януари 2023 г. ([14]), 12 юни 2023 г. ([15]) и 27 ноември 2023 г. ([16]), Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията ([17]), Резолюция на Съвета от 26 февруари 2021 г. ([18]), съобщенията на Комисията от 9 декември 2021 г. „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“, от 30 септември 2020 г. относно Плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г., от 3 март 2021 г. относно Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.“, от 7 септември 2022 г. относно европейската стратегия за полагане на грижи, от 1 февруари 2023 г. „Промишлен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“, от 25 януари 2023 г. „Укрепване на социалния диалог в Европейския съюз“, от 11 октомври 2023 г. „Демографските промени в Европа: инструментариум за действие“, от 28 септември 2022 г. „По-добро оценяване на разпределителното въздействие на политиките на държавите членки“, от 20 март 2024 г. „План за действие относно недостига на работна ръка и умения в ЕС“ и от

([6]) Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 1).

([7]) Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([8]) Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj)).

([9]) Препоръка на Съвета от 29 ноември 2021 г. относно подходите за смесено обучение с цел висококачествено и приобщаващо основно и средно образование (ОВ C 504, 14.12.2021 г., стр. 21).

([10]) Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество в областта на висшето образование (ОВ C 160, 13.4.2022 г., стр. 1).

([11]) Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 1), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно европейски подход към микроудостоверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 10), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно индивидуални сметки за обучение (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 26) и Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 35).

([12]) Препоръка на Съвета от 28 ноември 2022 г. относно пътищата към успеха в училище и за замяна на Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно политики за намаляване на преждевременното напускане на училище (ОВ C 469, 9.12.2022 г., стр. 1).

([13]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до висококачествени дългосрочни грижи на достъпни цени (ОВ C 476, 15.12.2022 г., стр. 1) и Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст: целите от Барселона за 2030 година (ОВ C 484, 20.12.2022 г., стр. 1).

([14]) Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ C 41, 3.2.2023 г., стр. 1).

([15]) Препоръка на Съвета от 12 юни 2023 г. относно укрепването на социалния диалог в Европейския съюз (ОВ C, C/2023/1389, 6.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).

([16]) Препоръка на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработването на рамкови условия за социалната икономика (ОВ C, C/2023/1344, 29.11.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).

([17]) Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията от 4 март 2021 г. относно ефективна активна подкрепа за заетостта вследствие на кризата с COVID-19 (ЕАПЗ) (ОВ L 80, 8.3.2021 г., стр. 1).

([18]) Резолюция на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021—2030 г.) (ОВ C 66, 26.2.2021 г., стр. 1).

5 март 2025 г. „Съюз на уменията“, решения (ЕС) 2021/2316 ([19]) и (ЕС) 2023/936 ([20]) на Европейския парламент и на Съвета, и директиви (ЕС) 2022/2041 ([21]), (ЕС) 2022/2381 ([22]), (ЕС) 2023/970 ([23]) и (ЕС) 2024/2831 ([24]) на Европейския парламент и на Съвета.

(6) Европейският семестър обединява различни инструменти в обща рамка за интегрирана многостранна координация и наблюдение на икономическите политики и политиките по заетостта в Съюза. Европейският семестърът е ключов инструмент за изпълнението на приоритетите, определени в компаса за конкурентоспособността, с който се осигурява рамка за повишаване на конкурентоспособността чрез преодоляване на изоставането в областта на иновациите, декарбонизация на икономиката на Съюза, намаляване на прекомерните зависимости и повишаване на сигурността, и които се определят хоризонтални фактори, които включват умения, качествени работни места и социална справедливост. В Европейския семестър са включени принципите на Европейския стълб на социалните права, обявен от Европейския парламент, Съвета и Комисията през ноември 2017 г. ([25]) (наричан по-нататък „Европейският стълб на социалните права“), и неговият инструмент за мониторинг — наборът от социални показатели, което също така позволява анализ на рисковете и предизвикателствата пред възходящата социална конвергенция в Съюза, като семестърът осигурява и солидно сътрудничество със социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни. Наред с това европейският семестър подкрепя постигането на целите за устойчиво развитие, поставени от Организацията на обединените нации. Икономическите и социалните политики и политиките по заетостта на Съюза и на държавите членки следва да вървят ръка за ръка със справедливия преход на Съюза към неутрална по отношение на климата, екологично устойчива и цифрова икономика, да повишават конкурентоспособността и производителността, да осигуряват адекватни условия на труд, да насърчават иновациите, да утвърждават демокрацията на работното място, социалния диалог, социалната справедливост, равните възможности и възходящата социално-икономическа конвергенция, да преодоляват неравенствата и регионалните различия и да дават отговор на проблема с бедността и социалното изключване.

(7) Изменението на климата и други свързани с околната среда предизвикателства, необходимостта да се осигури справедлив екологичен преход, енергийна независимост и повишена конкурентоспособност на отраслите с нулеви нетни емисии, технологичният суверенитет и необходимостта да се увеличат разходите за отбрана и да се гарантира отворената стратегическа автономност на Европа, както и демографските промени и развитието на цифровизацията, включително изкуствения интелект, алгоритмичното управление, икономиката на платформите и работата от разстояние, подлагат икономиките и обществата в Съюза на дълбока трансформация. Съюзът и неговите държави членки следва да работят съвместно с цел ефективно и проактивно предприемане на действия във връзка с тези структурни развития и при необходимост да адаптират съществуващите системи, като отчитат тясната взаимозависимост на икономиките и пазарите на труда на държавите членки и свързаните с тях политики. Това изисква съгласувани, амбициозни и ефективни действия на политиката както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, като се признава ролята на социалните партньори в съответствие с ДФЕС и правото на Съюза за икономическото управление, като се взема предвид Европейският стълб на социалните права. Тези мерки на политиката следва да включват насърчаване на устойчивите инвестиции във всички региони на Съюза, подновен ангажимент за подходящо планирани реформи и инвестиции, които засилват устойчивия и приобщаващ икономически растеж, уменията, насърчаването на качествени работни места, производителността, конкурентоспособността, справедливите условия на труд, социалното и териториалното сближаване, възходящата социално-икономическа конвергенция, устойчивостта и упражняването на фискална отговорност. Подкрепата следва да се предоставя от съществуващите програми за финансиране на Съюза, и по-специално от Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([26]), и от фондовете на политиката на сближаване, включително Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ([27]), и Европейския фонд за регионално развитие, уреден с Регламент (ЕС)

([19]) Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.) (ОВ L 462, 28.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Решение (ЕС) 2023/936 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно Европейска година на уменията (ОВ L 125, 11.5.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Директива (ЕС) 2023/970 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за укрепване прилагането на принципа на равно заплащане на жените и мъжете за равен труд или за труд с равна стойност чрез прозрачност в заплащането и механизми за прилагане (ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Директива (ЕС) 2024/2831 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. относно подобряването на условията на труд при работата през платформа (ОВ L, 2024/2831, 11.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Междуинституционална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ C 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

([26]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета ([28]), както и Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета ([29]) и Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ([30]). Действията на политиката следва да съчетават мерки, свързани както с търсенето, така и с предлагането, като същевременно отчитат икономическото и социалното въздействие на тези мерки и въздействието им върху околната среда и заетостта.

(8) В Европейския стълб на социалните права се определят 20 принципа и права в подкрепа на добре функциониращи и справедливи пазари на труда и социални системи, като тези принципи и права са структурирани в три категории: равни възможности и достъп до пазара на труда, справедливи условия на труд и социална закрила и приобщаване. Посочените принципи и права дават стратегическа насока на Съюза, като гарантират, че преходите към неутралност по отношение на климата, устойчивост на околната среда и цифровизация и въздействието на демографските промени са социално справедливи и запазват териториалното сближаване. Европейският стълб на социалните права, със съпътстващия го набор от социални показатели, представлява насока за наблюдение на резултатите в областта на заетостта, уменията и социалните показатели на държавите членки, включително възходящата социална конвергенция в Съюза в рамките на Европейския семестър, за стимулиране на реформите и инвестициите на национално, регионално и местно равнище и за съчетаване на социалното и пазарното измерение в днешната съвременна икономика, включително чрез насърчаване на социалната икономика. На 4 март 2021 г. Комисията публикува план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права (наричан по-нататък „планът за действие“), включващ амбициозни, но реалистични водещи цели на Съюза в областта на заетостта за 2030 г. (минимум 78 % от населението на възраст 20—64 години следва да са заети), уменията (минимум 60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година) и намаляването на бедността (поне 15 милиона по-малко лица, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително 5 милиона деца) (наричани по-нататък „водещите цели на Съюза за 2030 г.“) и допълнителни подцели, както и преразгледания набор от социални показатели.

(9) Както беше признато от държавните и правителствените ръководители на социалната среща на върха в Порто на 8 май 2021 г. (наричана по-нататък „социалната среща на върха в Порто“), прилагането на Европейския стълб на социалните права ще засили стремежа на Съюза към цифров, екологичен и справедлив преход и ще допринесе за постигането на възходяща социално- икономическа конвергенция и за справяне с демографските предизвикателства. Държавните и правителствените ръководители подчертаха, че социалното измерение, социалният диалог и активното участие на социалните партньори са в основата на една силно конкурентна социална пазарна икономика, и приветстваха новите водещи цели на Съюза. Те потвърдиха и решимостта си, както е установено в Стратегическата програма на Европейския съвет за периода 2019—2024 г., да продължат все по-задълбочено да прилагат Европейския стълб на социалните права на равнището на Съюза и на национално равнище, като надлежно се съобразяват със съответните области на компетентност и принципите на субсидиарност и пропорционалност. Накрая те подчертаха, че е важно да се следи отблизо, включително на най-високо равнище, постигнатият напредък по изпълнението на Европейския стълб на социалните права и водещите цели на Съюза за 2030 г.

(10) Водещите цели на Съюза за 2030 г. бяха приветствани от държавните и правителствените ръководители на социалната среща на върха в Порто и от Европейския съвет през юни 2021 г. Заедно с набора от социални показатели те подпомагат проследяването на напредъка в изпълнението на принципите на Европейския стълб на социалните права като част от рамката за координация на политиките в рамките на европейския семестър. Освен това на социалната среща на върха в Порто държавите членки бяха призовавани да определят амбициозни национални цели, които, като се отчита надлежно началната позиция на всяка държава членка, следва да представляват адекватен принос за постигането на водещите цели на Съюза за 2030 г. Изпълнението на Европейския стълб на социалните права и напредъкът по водещите и националните цели на Съюза за 2030 г. се наблюдават в съвместния доклад за заетостта, приет от Съвета през март 2025 г. (наричан по-нататък „съвместният доклад за заетостта за 2025 г.“), и са включени в инструментите за наблюдение на европейския семестър. След изданието си от 2024 г. ([31]) съвместният доклад за заетостта съдържа „анализ на първи етап по държави“ на потенциалните рискове за възходящата социална конвергенция в съответствие с Рамката за социална конвергенция, в който се посочват държавите членки, които са изправени пред потенциални рискове, които трябва да бъдат разгледани в рамките на по-задълбочен „анализ на втори етап“. В съвместния доклад за заетостта за 2025 г. първоначално бяха определени 10 държави членки, а заключението от задълбочения анализ показа, че не са потвърдени общи предизвикателства за всичките.

([28]) Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Обсъжданията на заседанието на Съвета (състав EPSCO) през юни 2023 г. относно рамка за социална конвергенция се проведоха с принос под формата на ключови послания от Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила въз основа на работата, извършена от специалната съвместна работна група на Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила от октомври 2022 г. до май 2023 г. Съвместният доклад за заетостта за 2024 г. за първи път съдържа пилотен анализ на първи етап по държави на потенциалните рискове за възходящата социална конвергенция.

(11) След руското нашествие в Украйна в заключенията си от 24 февруари 2022 г. Европейският съвет осъди действията на Русия, насочени към подкопаване на европейската и световната сигурност и стабилност, и изрази солидарност с украинския народ, като подчерта нарушаването от страна на Русия на международното право и принципите на Устава на Организацията на обединените нации. В настоящия контекст, с временната закрила, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета ([32]) и удължена с Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета ([33]), на разселените лица от Украйна се предлага помощ в Съюза и им се позволява да се ползват от минимални права в целия Съюз, които осигуряват адекватно ниво на закрила. С участието си на европейските пазари на труда разселените лица от Украйна могат да продължат да допринасят за укрепване на икономиката на Съюза и да подпомогнат своята държава и сънародниците си в Украйна. В бъдеще придобитите опит и умения може да допринесат за възстановяването на Украйна. За непридружените деца и юноши временната закрила дава право на законно настойничество и достъп до образование и грижи за децата. Държавите членки следва да продължават да включват социалните партньори в разработването, изпълнението и оценката на мерките на политиката, насочени към преодоляване на предизвикателствата, свързани със заетостта и уменията, включително признаването на квалификациите на лицата, разселени от Украйна. Социалните партньори играят ключова роля за смекчаване на последиците от войната по отношение на запазването на заетостта и производството.

(12) Реформите на пазара на труда, включително националните механизми за определяне на заплатите, следва да вземат предвид националните практики за социален диалог и колективно договаряне, както и автономността на социалните партньори, с оглед на осигуряването на справедливи заплати, които дават възможност за достоен жизнен стандарт, включително при пенсиониране, устойчив растеж и възходяща социално-икономическа конвергенция. Тези реформи следва също да предоставят възможност за всеобхватно разглеждане на социално-икономическите фактори, включително подобряването на устойчивостта, конкурентоспособността, иновациите, насърчаването на качествени работни места, справедливите условия на труд, демокрацията на работното място, равенството на половете, предотвратяването и намаляването на бедността сред работещите, качественото образование и обучение, уменията, общественото здраве, социалната закрила и приобщаването, демографските промени и насърчаването на допълнителните пенсии, както и реалните доходи. На срещата на върха във Вал Дюшес през 2024 г. и в Пакта за европейски социален диалог, подписан през март 2025 г. беше потвърдено значението на социалния диалог за справяне с предизвикателствата в сферата на труда, включително с недостига на работна ръка и умения.

(13) Механизмът за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза подкрепят държавите членки при осъществяването на реформи и инвестиции, които са в съответствие с приоритетите на Съюза, като правят икономиките и обществата в Съюза по-устойчиви, гъвкави и по-добре подготвени за екологичния и цифровия преход. Агресивната война на Русия срещу Украйна допълнително утежни вече съществуващите социално-икономически предизвикателства, включително енергийната бедност поради повишените цени на енергията, а несигурността в световната търговия и в по-широк план онази, която е резултат на геополитически контекст, застрашава растежа. Държавите членки и Съюзът следва да продължат да гарантират, че социалните, трудовите и икономическите въздействия са смекчени и преходите са социално справедливи и честни, също и с оглед на факта, че повишената отворена стратегическа автономност и ускореният екологичен преход ще спомогнат за намаляване на зависимостта от вноса на енергия и други стратегически продукти и технологии. От съществено значение са укрепването на устойчивостта и полагането на усилия за изграждането на приобщаващо общество, в което хората са защитени и разполагат с лостове да предвиждат и управляват промените и в което те могат да участват активно в обществения и икономическия живот.

(14) Необходим е съгласуван набор от активни политики за заетостта, състоящи се от временни и целенасочени стимули за наемане на работа и преход, политики в областта на уменията, включително учене, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, и целенасочени, ефективни и приспособими услуги по заетостта, за да се подпомогнат интеграцията и преходите на пазара на труда. Поради това е важно да се използва пълноценно неоползотвореният потенциал на пазара на труда, включително чрез задържане на по-възрастните работници и насърчаване на гъвкави схеми за пенсиониране, в съответствие с подхода на активно приобщаване и с оглед на екологичната и цифровата трансформация, както се подчертава, наред с другото, в Декларацията от Ла Юлп от 2024 г. относно бъдещето на Европейския стълб на социалните права ([34]). Следва да се гарантират подходящи условия на труд, както и безопасността и здравето при работа, включително физическото и психичното здраве на работниците.

([32]) Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета от 25 юни 2024 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2024/1836, 3.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) Подписана от Кралство Белгия от името на 25 държави членки.

(15) Дискриминацията във всичките ѝ форми следва да бъде преодоляна, равенството между половете да бъде гарантирано и да бъде подкрепена заетостта на групи, които са по-слабо представени на пазара на труда. Равният достъп и възможности за всички следва да бъдат гарантирани, а бедността и социалното изключване, по-специално на децата, хората с увреждания и ромите, следва да бъдат ограничени, по-специално като се гарантират ефективно функциониране на пазарите на труда и подходящи и приобщаващи системи за социална закрила, както е посочено в препоръките на Съвета от 8 ноември 2019 г. ([35]) и от 30 януари 2023 г. ([36]) Освен това следва да се премахнат пречките, за да се постигне приобщаващо и ориентирано към бъдещето висококачествено образование и обучение, учене през целия живот и участие на пазара на труда. Държавите членки следва да инвестират в образованието и грижите в ранна детска възраст в съответствие с Препоръка на Съвета (ЕС) 2021/1004 ([37]) и препоръката относно „целите от Барселона за 2030 г.“ ([38]), в повишаването на привлекателността и приобщаващия характер на професионалното образование и обучение в съответствие с Препоръката на Съвета от 24 ноември 2020 г. ([39]), както и в цифровите и екологичните умения в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование и препоръките относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, и относно пътищата към успеха в училище. Достъпът до подходящи жилища на достъпни цени, включително чрез социално настаняване, е необходимо условие за гарантирането на равни възможности. Проблемът с бездомничеството следва да се решава по-специално с превантивни мерки и чрез насърчаване на достъпа до постоянно жилищно настаняване и на предоставянето на услуги за подпомагане, въз основа на концепциите за поставяне на жилищното настаняване на първо място. Навременният и равен достъп до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи в съответствие с Препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г. ([40]), както и здравните услуги, включително превенцията и насърчаването на здравето, са от особено значение с оглед на потенциалните бъдещи рискове за здравето и в контекста на застаряващите общества. Потенциалът на хората с увреждания да допринасят за икономическия растеж и социалното развитие следва да бъде допълнително реализиран в съответствие със стратегията за правата на хората с увреждания, в която държавите членки се приканват да определят цели за заетост и учене за възрастни за хората с увреждания. В Стратегическата рамка на ЕС за ромите, която се съдържа в Съобщението на Комисията от 7 октомври 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите“ и Препоръка на Съвета от 12 март 2021 г. ([41]), се подчертава капацитетът в маргинализираните ромски общности за намаляване на недостига на работна ръка и умения и се цели намаляване поне наполовина на разликата в предлагането и търсенето на работни места между ромските общности и общото население. Новите технологии и променящите се работни места в целия Съюз позволяват по-гъвкави схеми на работа, както и по-добра производителност и баланс между професионалния и личния живот, като същевременно допринасят за изпълнението на екологичните ангажименти на Съюза. Тези развития поставят и нови предизвикателства пред пазарите на труда, които се отразяват на условията на труд, здравето и безопасността на работното място и на ефективния достъп до подходяща социална закрила за работниците и самостоятелно заетите лица. Държавите членки, в сътрудничество със социалните партньори, следва да гарантират, че новите форми на организация на труда водят до качествени и подходящи здравословни и безопасни работни места и условия на труд, както и до равновесие между професионалния и личния живот, активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, като се запазват установените трудови и социални права и се укрепва социалният модел на Европа.

(16) Интегрираните насоки следва да служат за основа на специфичните за всяка държава препоръки, които Съветът може да отправи към отделните държави членки. Държавите членки следва да използват в пълна степен Европейския социален фонд плюс, Европейския фонд за регионално развитие, Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, включително Социалния фонд за климата, Фонда за справедлив преход, както и програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ([42]), както и инструмента за техническа подкрепа, за да насърчават качествената заетост и социалните инвестиции, да водят борба с бедността, социалното изключване и дискриминацията, да гарантират достъпността и приобщаването и да подкрепят възможностите за повишаване на квалификацията и за преквалификация на работната сила, ученето през целия живот и висококачественото образование и обучение за всички, включително цифровата грамотност и цифровите умения, за да могат хората да придобият знанията и квалификациите, необходими за цифрова, екологична и конкурентоспособна икономика. Измененията, въведени с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета ([43]),

([35]) Препоръка на Съвета от 8 ноември 2019 г. относно достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална закрила (ОВ C 387, 15.11.2019 г., стр. 1).

([36]) Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ C 41, 3.2.2023 г., стр. 1).

([37]) Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст: целите от Барселона за 2030 година (ОВ C 484, 20.12.2022 г., стр. 1).

([39]) Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 г. относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (ОВ C 417, 2.12.2020 г., стр. 1).

([40]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (ОВ C 476, 15.12.2022 г., стр. 1).

([41]) Препоръка на Съвета от 12 март 2021 г. относно равенството, приобщаването и участието на ромите (ОВ C 93, 19.3.2021 г., стр. 1).

([42]) Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

и съобщението на Комисията относно модернизираната политика на сближаване: Междинният преглед има за цел да съгласува предоставената подкрепа с новите стратегически приоритети, включително за справяне с недостига на умения в някои сектори, като например за разработването и производството на технологии от критично значение, отбранителната промишленост и секторите, засегнати от декарбонизацията и екологичния и цифровия преход. Държавите членки следва също така да използват пълноценно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници, създаден с Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета ([44]), за да подкрепят работниците, които са били съкратени в резултат на големи преструктурирания, например социално-икономически трансформации, произтичащи от глобални тенденции, и технологични и екологични промени. Интегрираните насоки са предназначени за държавите членки и Съюза, но те следва да се изпълняват в партньорство с всички национални, регионални и местни органи, с активното участие на националните парламенти, както и на социалните партньори и представителите на гражданското общество.

(17) Действайки в рамките на мандатите си съгласно съответно член 150 и 160 от ДФЕС, Комитетът по заетостта и Комитетът за социална закрила следва да следят как съответните политики се изпълняват с оглед на насоките за заетостта. Тези комитети и подготвителните органи на Съвета, участващи в координацията на икономическите и социалните политики, следва да работят в тясно сътрудничество. Диалогът относно политиките между Европейския парламент, Съвета и Комисията следва да се поддържа, по-специално по отношение на насоките за заетостта.

(18) Беше проведена консултация с Комитета за социална закрила,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Насоките за политиките по заетостта на държавите членки, изложени в приложението към Решение (ЕС) 2024/3134, остават в сила за 2025 г. и се вземат под внимание от държавите членки в техните политики по заетостта и в програмите им за реформи.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Люксембург на 27 октомври 2025 година.

За Съвета

Председател

J. JENSEN

([44]) Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. относно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници (ЕФПГ) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1309/2013 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).